sen 10 myngø.

Byxii oronudai proletaarinar, negedegtii.

Buriaad-Mongol YNEN

BK(b)P-iin Buriaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei oorgan.

Myneederei noomerto:

Byxii xydelmerişediiji ba tariaaşadiiji kylьtyyrne ba obrazoovanno bolgoxo.

Xabarai tarilgiiji zişeete hainaar yngergeje.

Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete socialiis sorevnovaani.

Partiiina azabaidal.

Giitlerte ba Myssoliinide Ryyzvelьtiin poslaani.

Finliaandidaxi baidal.

BYXII XYDELMERIŞEDIIJI BA TARIAAŞADIIJI KYLЬTYYRNE BA OBRAZOOVANNO BOLGOXO

„Bidener bolbol byxii xydelmerişediiji ba byxii tariaaşadiiji kylьtyyrne ba obrazoovanno bolgoxiiji xysenebdi, bidener xadaa eneeniiji hajaar bolgoxobdi"—geze, nyxer Staalin bolbol paartiin XVIII sjeezd deere istoriiçeska doklaad soogoo xelehen baina. Voozdiiin ene loozung boli ol manai orondo kylьtyyriin xygzeltiin talaar, xede xeden zilnyydte jabuulagdaxa xydelmerinyydei prograammiiji bidende ygene.

Soveed Sojuuz dotor xojordoxi tabanzilei torşo soo, bodoto kylьtyyrne revoliyyce xegdee. Yzeg bişeg medexegyi jabadal gol tyleb likvidiirevelegdee, terenei toodo, nacionaalьna respyyblikenyydte, SSSR-ei nacionaalьnostьnuudai xelenyyd deere bygedeniitiin ujalgata exin huralsal xereg deerenь bejelyylegdee, hurguulinuudai too ba tedeende huragşadai toonь nelieed urgaa, deede hurguulinuudiiji dyyrgehen specialiistnuudai too urgahan baina. Mynøø, Soveed Sojuuzai gooroduud ba seloonuudta exin ba dunda hurguulinuudta 33 millioonhoo olon yxibyyd huralsana, xarin revoliyyciin urda teexi Rossiido 8 millioon huragşad baigaa hen. Dunda hurguulinuudai 8-10 klaassuudta, caarska Rossiinxihoo 12 daxin ylyy olon yxibyyd huralsana. SSSR-ei vyyznyydte 601 miangan stydeentnyyd huralsana—Jevroopiin, xamtadanь abtahan, 23 kapitaliis oronuudai deede hurguulinuuddaxihaa olon baina. Manaida, dunda obrazovaanigyi yxibyydtei, tiime xydelmerişenei negeşji byle ygei şaxuu boloo. Yxixybyydenь deede obrazovaanitai bolhon, xydelmerişedei, tariaaşadai, slyyzeşçenerei bylener ulam byri olon bolno.

„Ede byxii ugaa jixe kylьtyyrne xydelmeriin rezylьtaadta, xydelmerişen angiin, tariaaşanai, soveed slyyzeşçenerei ergenyydhee garhan, bejeeree ba miaxa şuhaaraa manai aradai, olontoonoi şine soveed intelligeence, — eksploataaciin jarmoo geeşiiji mede leggyi, eksploataatornuudta duraagutadag ba SSSR-ei araduudta etigeltei ba ynen sexeer slyziileer belen baigaa intelligeence manaida urgaza garhan ba emxiden bii bolhon baina" (Staalin).

Ene, aradai soveed intelligeence bolbol zil byri ulam urgaza, bexizeze baina. Terenei kaadrnuud xadaa mynøø 9,6 millioon xynyyd toologdono ba tedenei bylenerteinь abxada, ton gaixamşag jixe ciifre: SSSR-ei aradzonoi 13-14 proceentnь bolno. Oiriin zilnyyd bolbol intelligeenciin kaadrnuudai yşøø tyrgenøør urgahanai gerşenyydenь bolxo baina. Bodoto deere, 12 millioonhoo deeşe huragşad, mynøø niite ba speciaalьna dunda obrazovaaniiin sisteemede huralsana. Ene xadaa—soveed intelligeenciin zergenyyde zil byri şinenyyd milloonno otriaaduud nemegdeze baixa gehen udxatai. 1942 ondo, gurbadaxi tabanzilei eseste, gooroduudta bygedeniitiin aranzilei obrazovaaniiin bejelyylegdeed ba dereevnide, nacionaalьna respyyblikenyydte bygedeniitiin doloonzilei obrazovaaniiin tygesxegdøød baixada, manaida 40 millioonhoo deeşe huragşad huralsaxa baina. Manai orondo intelligeenciin şine kaadrnuudai formiirovaniiin proceess xadaa iime ugaa jixe, bolьşeviig teempeer jabanai sana!

Intelligeenciin kaadrnuudiiji urguulalgiin zorilgo xadaa dunda ba deede hurguulinuudai xydelmerinyydeer dyyrgegdenegyi. Jyrdøø, revoliyyciin urdaxi zalnyydte, bolьşeviig revoliycioneernyyd - professionaalnuudai kaadrnuudai xatuuzan bii boldog, tere tyryy xydelmerişed bolbol deede hurguulinuudta huralsadag baigaa aal? Ygei, tedener xadaa huralsaxa arga ygei baigaa. Unşahanaigaa, øørøø huralsahanaigaa aşaar, tedener bolbol kylьtyyrne, obrazovaanitai, politiiçeske xygzeltetei boldog hen. Xerbee, pomeeşçiçьje-kapitaliis Rossiido xeden zuu ba miangan tyryy xydelmerişed ba tariaaşad bolbol azabaidalai ton xynde xyşer ysloovinuud dotor urgaza, unşaza şadaxa, kylьtyyrne bolzo şadadag baigaa haanь, mynøø Soveed Sojuuzda, azalşadta byxii argabaidalnuud neegdenxei, ende, znaanida ugaa jixe baragdaşagyi xysel ermelzelge bii boloo, ene urgalta xadaa bodoto doloomiilьne alxamaar uragşaa jabana. Manaixidai adali, aradai iime ugaa jixe kylьtyyrne-politiiçeske urgalta xadaa istooride xezeeşji baigaadyi, jyyb gexede, soveed stroi bolbol ton yrgen maassiin tvoorçesko eneergiiin, iniciatiivin rodniiguudiiji delgehen ba tedenei dyxoovno xysel ermelzelgiiji xangaxiin tula byxii ysloovinuudiiji tabihan baina.

Ene ugaa jixe kylьtyyrne urgalta bolbol eseselgee rezylьtaadta, uxaanai azal ba fiziiçeske azalai xoorondoxi protivopolooznostiiiji ygeixelgede asarxa baina, ene urgaltiiji bidener bolbol manai orondo azaglan xaranabdi, ene urgalta xadaa oiriin zilnyydte, oiriin tabanzilnyydte, şine şinenyyd xeden millioon xynyyd xadaa øøhediingøø kylьtyyrne-texniiçeske xemzeeji nelieed deeşelyylxedenь, xemzeeleşegyi jixeer debzexe baina.

Bidener bolbol ene zorilgiiji xeden tabanzilnyydei torşodo le xysed şiidxeze şadaxa bainabdi. Gebeş, bidener bolbol xerbee xydelmeriin tyløø bodoto johoor, bolьşeviig johoor orolsoo haa, ene proceessiiji xurdadxaza şadaxabdi. Bidende xeden zuu miangan şinenyyd bagşanar xeregtei, mynøø baigaa pedagogiiçeska kaadrnuudai kvalifikaaciiji deeşelyylxe xeregtei. Bidende, vyyznyydte xeden miangaad şinenyyd profeessornyyd, hurgagşanar, leektornyyd xeregtei, —edeniiji beledxexe xeregtei. Hurguulinuudta şinenyyd barilganuudiiji tyrgøør barixa johotoibdi. Niitagai oorganuud bolbol ede barilganuudiiji xurdan teempeer jabuulxa johotoi. Xeden miangaad biblioteekenyyd bidende xeregtei.

Oktiaabrьska Socialiis revoliyyceer syløølegdehen ba Leenin—Staalinai paartiin xytelberi doro, øøhediingøø syløøte azabaidaliiji baiguulza baigaa, øøhediingøø garaar øøhediingøø zol zargaliiji zoxioon badaruulza baigaa, soveed oronoi araduudai urda ugaa jixenyyd perspektiivyyd neegdene. Xarin, ene yjede, kapitaalai oronuud bolbol tuilai şiryyn ekonomiiçeska kriizeseer daxin doholon handarza, xeden millioon xydelmerigyişyyd xadaa predprijaatinuudhaa xajagdaza, gulranşalga, ylesxelenei yxelde orozo baina. Faşizmiin oronuudta —dunda veekenyydei vaarvarsstviin ton xaranxii muuxai saguudta gedergee busalga, dyxoovno galzuuralgiin, zerligşelgiin ba xyntyreiteneer baiguulagdahan kylьtyyrne ceennostьnyydiiji ygeixelgiin kartiina xaragdana.

Kommuniizm bolbol şine, socialiis kylьtyyriin, øørtøø xyntyreitenei byxii tyryy amzaltanuudiiji şingeehen ba tedeniiji bolbosoruulxa, ugaa ynder xemzeede yrgeze baigaa kylьtyyriin aguujixe halbaraltiiji ba badaraltiiji asarna.

(„Praavdiin" tyryy bişeghee).

Xabarai tarilgiiji zişeete hainaar yngergeje!

TYRYYŞYYDEI OOPEDIIJI DELGERYYLXE

Xoriiin aimagta sahan baga orohon deereheenь, aimagai olonxi kolxoozuudta tarilgiin ertiin xydelmerinyydiiji ynixenei exilxe arga bii bolhon baina.

Apreeliiin 15-da, Doodo-Xudanai selьsoveedei kolxoozuudaar 82 gektaar gazar xaxalagdahan, 116 gektaar bornoilogdohon, 34 gektaar kylьtivaacalagdahan ba 22 gektaar gazar diskovaalagdahan baina. Ene gazariiji eldelgede xydelmeriiin hain pokazaatelьnuudiiji xaruulza, tarilgiiji agrotexniiçeske maksimaalьna bolzorto dyyrgexiin tyløø temeseze jabahan kolxoozniguud bii. 0,9 gektaar gazariiji xaxalxa noormiin orondo, gektaarhaa ylyy—1,31 gektaar xyrter xaxalza jabahan, Zançikoov B., Balziirova N., Dondukoov D. gegşedtei adali pokazaatelьtai kolxoozniguud ene somon dotor olon baina.

D. DORZIIJEV.

Traaktornuudai remoontiiji tahalduulaa

N-Selengiinske. (Telefoonoor abtaba). Selengiin aimagai olonxi kolxoozuud bolbol tarilgiin ertiin xydelmerinyydiiji exilze, 192 gektaar gazariiji traaktoraar xaxalhan ba 408 gektaar gazariiji bornoilhon baina Gadana, 106 gektaariiji kylьtivaacalaa. Gebeş, aimagai zarim kolxoozuud bolbol tarilgiin ertiin xydelmerinyydiiji ton organizoovanno bişeer, xysed beledxelgyigøør exilee geze tusagaarlan temdeglexe xeregtei. Ilangajaa, Staalinai neremzete, „Kommuniizm" kolxoozuud xamagai tyryyn eneende toologdono.

N-Selengiinskiin selьsoveedei, „Kommuniizm" kolxooz bolbol yşøø 97 ceentner ovioosiiji yrehenei foonddo mynøø xyrter xaagaadyi baina. Pooliiinь staan hainaar oboruudovalagdaagyi. Kolxoozniguudainь dunda azalai discipliine hula. Azalai organizaacalga ton muu. Ene kolxooziiji vrediitelьskeer xytelberilze baigşadiiji ygeixehenei hyyleer, kolxoozoi xytelberilelgede orohon şine xytelberilegşed xadaa dutuu dundanuudiiji darii likvdiirevelze, azaxiin kampaaninuudiiji sag bolzortonь erxim şanartaigaar dyyrgelgiiji xangaxa johotoi.

Myn, Selendyymiin MTS xadaa ynder urgasiiji xuriaalgiiji xangaxa xabarai tarilgada ton bolosogyigøør, xalşa xeregeer xandaa. Ene MTS xadaa ajaar xori garan traaktornuudiiji yşøø mynøø xyrter remoontoloodyi baina. MTS-iin xytelberilegşed bolbol traaktornuudai remoontololgiin xydelmeriiji bolьşeviig xytelberiøør xangaagyi baihan deerehee tereniiji tahalduulaa, ene baidaliiji jyynde segnexeb? **B.**

TEEMPIINЬ XURDADXAXA

Muxar- Şiber. (Telefoonoor abtaba). Apreeliiin 11-12-oi ydernyydte, aimagai olonxi kolxoozuud bolbol tarilgiin xydelmerinyydiiji exilehen baina. Tereenhee xoişo 7-8 xonogoi yngerøød baixada, oroidoo 129 gektaar gazarta tarilga jabuulagdaad, 328 gektaar kylьtivaacalagdahan baina. Ene zilei xabarai tarilgiin teemp yngeregşe zileixitei zişeelbel ton hula baina. Yngeregşe zilei, egse ene apreeliiin 19-nei yderte 2672 gektaar gazarta tarilga xegdehen, 3801 gektaar gazar xaxalagdahan baigaa. Ene „teemp", ene geegdel jyynhee boloob gexede, zarim somsoveedyydei (Cuulgiin ba busad) kolxoozuud bolbol tarilgiiji exilxiin ysloovinuudai xedii baibaşji haanь, eneeniiji ton oroituulhan baina.

Iimehee, byxii kolxoozniguud, gazarai oorganuudai byxii xydelmerilegşed bolbol xabarai tarilgiiji agrotexniiçeske maksimaalьna bogonixon bolzorto, xurdan, bolьşeviig teempeteigeer jabuulza dyyrgexiin tyløø temesexe johotoi. **FOMIIN.**

STAALINSKA GURBADUGAAR TABANZILEI NEREMZETE SOCIALIIS SOREVNOVAANI

UHAN ZAMAI TRAANSPORT

Selengiin uhan zamai traansportiin sydoremoontno zavoodoi mexaniiçeske ceexiin komsomoolьsko — zaluuşuudai tookarьna brigaada bolbol ceexiin soloto staxaanovec nyxer Rozenkiindiin xytelberi doro xydelmeriine. Ene brigaada xadaa Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete socialiis sorevnovaanida orolsohon baina. Tiigeed, azalaigaa bytøøsiiji 250 proc. xyrter deeşelyylxe, yiledberiingøø prograammiiji ylyybşelen dyyrgexe g. m. ujalganuudiiji abhan baigaa.

Mynøø apreeliiin tyryyşiin xaxad dyyrebe. Myn brigaadiin tus yje soo xehen ba bytøøhen xydelmerinь eli todoor xaragdaba. Jyyb gexede, xaxad hariingaa yiledberiiin brigaadna plaaniiji 225 proc. dyyrgebe. Azalai bytøøsiiji 300 ylyytei proceent deeşelyylze şadahan baina. Tus brigaadiinxid bolbol apreeliiin xojordoxi xaxad soo byri hain rezylьtaadiiji xaruulxaar xaraaduulza, øøhediingøø xydelmerinyydte orobod.

A.Z.

* * *

Myn sydoremoontno zavoodoi liteine ceexiin staxaanovcuud, nyxed Karalьkoo, Şişmarioov, Deşiilova, Baçeroov, Maloviijeva, Koriaagin gegşed Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete socialiis sorevnovaanida orolsozo, yder ydereigøø yiledberiiin daabariiiji 125-150 proc. dyyrgexiin socialiis ujalganuudiiji abhan baigaa.

Edener bolbol apreeliiin tyryyşiin xaxad soo xydelmerilxe zuuraa abhan ujalganuudaa ylyybşelen dyyrgebe. Zişeelxede, nyxed Karalьkoo—300 proc., Şişmarioov—182 proc., Deşiilova—164 proc., Baçeroov—200 proc., Maloxiijeva—150 proc., Koriaagin—200 proc. g. m. xaxad hariingaa yiledberiiin daabarinuudiiji dyyrgehen baina. Mynøø xadaa apreeliiin xojordoxi xaxad soo byri ynder pokazaatelьnuudiiji xaruulxaar naiduulhan baina.

Mogyleevcev.

* * *

Myn tus zavoodoi modo bolbosoruulxa ceexiin tyryy brigaadanuud bolbol Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete socialiis sorevnovaanida orolsood, konkreetne ujalganuudiiji abhan baina. Apreeliiin tyryyşiin xaxad soo xydelmerilxe zuuraa, tere ujalganuudaa xyndeteigøør dyyrgexehee gadana, ylyybşelen dyyrgehen baina.

Zişeelxede, nyxer Bazeenovei brigaada xadaa yiledberiingøø prograammiiji 150 proc., nyxer Liaaginai brigaada—150 proc. dyyrgexiin ujalganuudiiji abhan aad, apreeliiin tyryyşiin xaxad soo nyxer Bazeenovei brigaada—317 proc., nyxer Liaaginai brigaada—300 proc, g. m. xaxad hariingaa yiledberiiin prograammiiji dyyrgehen baina. Ede brigaadiinxid bolbol ulam hainaar xydelmerileze, yiledberiiin gaixamşag pokazaatelьnuudiiji xaruulxaar belen baihanaa naiduulhan bainad.

Boorrov

PVZ

Vagoon-sboorno ceexde kniopalьşçicigaar xydelmerildeg tyryy staxaanovcuud, nyxed Voolkov Griişin, Floora gegşed xysen tyges Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete socialiis sorevnovaanida orolsohon baina.

Abhan socialiis ujalganuudaa ylyybşelen dyyrgexiin tula, ynen sexeer ba staxaanovska meetodeer xydelmerilhenei rezylьtaadta, tedener bolbol şine yiledberiiin noormiiji dyyrgexe talaar ynder pokazaatelьnuudiiji xaruulhan baina.

Zişeelxede, nyxed Voolkov—238 proc., Griişin—235 proc., Floora — 250 proc.. xyrter yder ydereigøø yiledberiiin daabarinuudiiji dyyrgexe zuuraa, bytøøn gargahan produukcanuudainь şanar bolbol ton hain baidag ba ene talaar ceex soo erxim zişee xaruuldag bainad.

Mynøø tus staxaanovcuud bolbol byri ynder yiledberiiin pokazaatelьnuudiiji tuilaxaar belen baihanaa medyylned.

C. Dor.

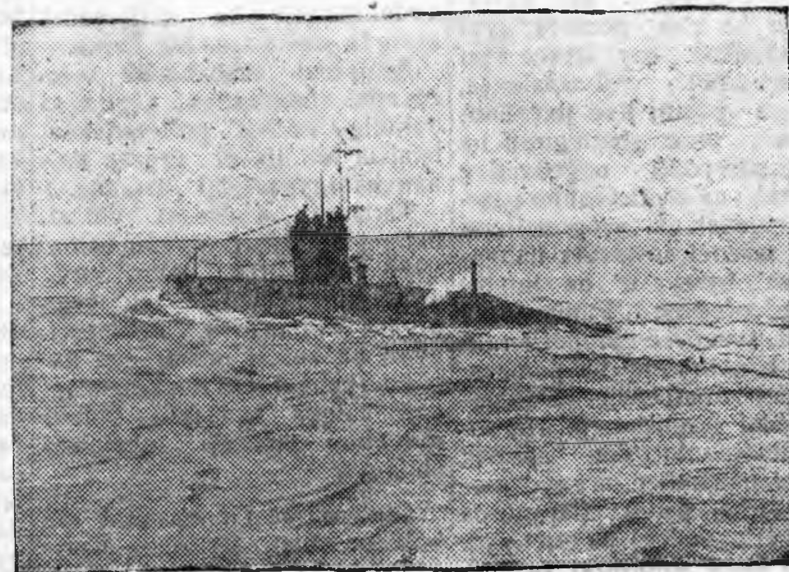
Soveed Sojuuz dotor

Byxesojuuzna XI şaaxmatna çempionaadai neelge

Leningraad, apreeliiin 15. Myneeder, Byxesojuuzna XI şaaxmatna çempionaadta xabaadagşadai organizacioonno suglaan bolbo. Kiijevske maaster Bogatiirçyghee gadana, Lilijentaalь bolbol ybeşen tulada, çimpionaadta xabaadaza şadaxagyi baina. Terenei orondo, tyrniirte moskoovsko maaster Jydooviç oruulagdaba.

Zreebiin gurimaar tyrniirte xabaadagşad: Bondareevski—Rostov - na - Donyy, Belaveenec—Moskvaa, Ragoozin—Leningraad, Dybiinin—Goorьki, grossmeister Botviinnig—Leeningraad, Kaan—Moskvaa, Lisiicin—Leningraad, Çistiakoov—Moskvaa, Pogrebiisski—Kiijev, grossmeister Levenfiiş—Leeningraad, Makogoonov—Bakuu, Çexoveer Leningraad, Kootov—Moskvaa, Jydooviç—Moskvaa, Tolyyş—Leningraad, gabijaata maaster Romaanovske—Leningraad, Rabinoviç—Leningraad, Panoov—Moskvaa.

Apreeliiin 16-da spoortiin maasternuudai klyybei xojor jixenyyd zaal soo, çempionaadai negedexi tyyr bolo. Tereende Bondareevski—Panoov, Belaveenec—Rabiinoviç, Ragoozin—Romaanovski, Dybiinin—Tolyyş, Botviinnik—Jydooviç, Kaan—Kootov, Lisiicin—Çexoveer gegşed naadaba.

ZURAG DEERE: Çernomoorsko floodoi podvoodno ongoso poxoodto jabaza baina. (TASS-iin fotoxrooniko).

NACIONAALЬNA RESPYYBLIKENYYDEI PISAATELЬNUUDAI KONFEREENCE NEEGDEBE

32 avtonoomno respyyblikenyyd ba ooblastьnuudai zaluu pisaatelьnuudai kyyrs-konfereence bolbol apreeliiin 15-da xydelmerilze exilehen baina. Kyyrs-konfereence bolbol soveed pisaatelьnuudai sojuuzai preziidiymei sekretaarь Fadeejevei exilelgiin ygøør neegdebe.

Terenei hyylde Lioniid Soobolev bolbol ailşadta, øøriingøø pisaatelьske xydelmeriiin honin oopediiji xeleze ygebe.

Apreeliin 16-da nacionaalьna pisaatelьnuud bolbol Moskvaagai gaixamşag tyxeliiji xaraza exilxenь.

Kyyrs-konfereence bolbol 3 nedeelь yrgelzelxe baina.

„Sedoov" ledokooloi dreifiin rajoondo

„Sedoov" ledokooloi boort, apreeliiin 15. (TASS-iin speckorrespondeentiin raadioo). Myneeder, „Sedoov" ledokooloi dreifiin raioondo, zyyn talahaa hulaxan halxin ylieene. Syydniin baihan gazar iime kordinaaduudaar todorxoilogdono: seeverne şirotaagai 86 graadus 16,5 minuuta ba vostooçnoi dolgotaagai 89 graadus 55 minuuta. Ysegelder, okeaanai gynzegiiji xemzee. Ene bolbol 4518 meetr xyrene. Gryyntiin obrazeeciiji abba. Urzader sedoovcuud bolbol syytoçno magniitna staanciiji dyyrgebe.

Syydne deere amagalan baidaltai. Ekipaazai nastrojeeninь otliiçno.

XROONIKO

RSFSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiym bolbol nyx. V. I. Makaaroviiji, RSFSR-ei bariilgiin materiaalnuudai Promiişlennostiiin Aradai Komissaarta tomilobo.

* * *

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei ykaazaar, ondoo xydelmeride orohon deerehee, nyxer Vladiimir Mixailoviç Birtaanov bolbol BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei sekretaariin ujalgahaa syløølegdebe.

PARTIIINA AZABAIDAL

TYNXENEI PARTIIINA AKTIIVAI SUGLAAN

Tynxen. (Telefoonoor abtaba). Partiiina aktiivai suglaan bolzo, tereen deere BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin delegaad, paartiiin Buriaad-Mongol Obkoomoi ba Gorkoomoi negedexi sekretaarь nyxer S. D. Ignaatьjev bolbol paartiiin XVIII istoriiçeska sjeezdiin itooguud tuxai gynzegii udxatai doklaad xehen baina. Doklaadçig xadaa BKP(b)-ein, byxii soveed araduudai aguujixe ilaltanuudai ba xyntyreltenei geeni—araduudai voozdь, inag Staalinai tuxai xelexedenь, aktiivta suglaragşad nerjeme aplodismeentnyydeer ugtaba.

Ende xamtadaa 200 şaxuu kommuniistnuud suglarhan baina. Aktiiv bolbol nyxer Ignaatьjevai doklaadiiji ton honirxoltoigoor ba xaluunaar ugtaza sonosohon baina.

Preenide 16 xynyyd yge xelee. BKP(b)-ein aikoomoi sekretaarьnuud Sergeejev, Nataalinov ba Biikov (aimgyisedkoomoi tyryylegşe), Sagaanov ba busad yge xelebe.

Yge xelegşed bolbol BKP(b)-ein XVIII istoriiçeska sjeezdiin togtoomzonuudiiji negen hanalaar haişaahan ba paartiiin XVIII sjeezdiin neremzete socialiis sorevnovaaniiji ulam saaşanь delgeryylen, Staalinska gurbadaxi tabanziilei neremzete sorevnovaaniiji byxiixemzeegeerenь yrgedxeze, jabuulagdaza baigaa byxii xydelmeriinyydiiji bolьşeviigşelen dyyrgexe tuxai xelebe.

Gadna, BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin zarlagdahanhaa xoişo, kommuniistnuudai ba partiiina bişe bolьşeviigyydei politiiçeske ba yiledberiiin debzeltenyydei ugaa jixeer urgahanai tuxaida togton xelebed.

Aktiiv bolbol nyxer Staalinai doklaadiiji ba sjeezdiin byxii materiaalnuudiiji azalşan maas sada oilguulxa jabadaliiji bojevoigoor organizovaalxa ba byxii togtoomzonuudiiji bodoto xereg deerenь bejelyylxebdi gehen rezoliyyce abaa.

Marzaajev.

Şine ustaavaar paartida abalga

Ende hajaxan, paartiiin Xoriiin aikoomoi biyroo bolzo, BKP(b)-ein XVIII istoriiçeska sjeezdeer batalagdahan, paartiiin şine ustaavai yndeheer 8 xynyydiiji paartiiin çleenei kandidaadta abhan baina.

Paartiiin zergede abtagşadai dunda, Zalsan Gomboojev—Xoriiin MTS-iin traktoriist-staxaanovec, P. Afonaasьjev—xargii zamai teexnig, Veşniakoov—Aşangiin somonoi, „Kraasna pobeeda" kolxoozoi tyryylegşe ba busad tyryy xynyyd, staxaanovcuud orohon baina.

BKP(b)-ein istoriiçeska sjeezdiin hyyleer, tyryy xynyyd paartida olooroo orozo baina.

D. Dugaroon.

***

Petropaavlovka (Manai sobkoorrhoo). Zediin aimag dotor, 1939 onoi 1 kvaartalda ba apreelь hariin exin xaxadta, BKP(b)-ein çleenei kandidaaduudta 111 xynyyd abtahan ba paartiiin çleenei kandidaaduudhaa 10 xynyydiiji çleende oruulhan baina. Edenerei zarimuudiinь, paartiiin XVIII sjeezdeer batalagdahan, BKP(b)-ein şine ustaavai johoor abtahan bainad.

Edenerei dunda, Dulma Yxiinovna Saxьjaajeva—BMASSR-ei Verxoovno Soveedei depytaad, 27 ziilei torşo soo veterinaarna vraaçaar xydelmerilhen nyx. Leoonov, mediciinske vraaç nyx. Goloovkina, Borgoin sovxoozoi kombainioor nyx. C. D. Mynkyyjev gegşed ba busad baina. Myn edenerei dunda 17 exenernyyd ba 60 kolxooznuud-staxaanovcuud bii.

BKP(b)-ein şine ustaav bolbol kolxoozuudai, sovxoozuudai ba MTS-uudai tyryy xynyyd—staxaanovcuud, inteliigeentnyyd xadaa paartiiin zergede oroxo jabadaldanь ugaa dostyypne bolgoo, enenei yndeheer, hyylei yjede xeden olon tyryy xynyyd paartiiin zergede oroxoor beledxeze baina.

C. Zimbeejev.

Sjeezdiin materiaalnuudiiji yzeze baina

Petropaavlovka. (Manai sobkoorrhoo). Zediin aimagai, Derestein somonoi, „Socialiizm" kolxoozoi dergedexi partiiina exin organizaaca bolbol ende hajaxan paartiiin çleenei kandidaaduudai suglaa yngergeze, paartiiin XVIII sjeezd deere nyxer Staalinai xehen doklaadtai tanilsahan baina.

Tus suglaaji BKP(b)-ein aikoomoi instryyktor nyxer Grigoorьjev ba aikoomoi ştaatna bişe konsylьtaant—Sagaan-Uhanai MTS-iin direektoriiji politiiçeske talaar orologşo nyxer Badmaajev gegşed yngergee.

Suglaanda baigşad bolbol olon asuudalnuudiiji tabiza, tereendenь nyxer Badmaajev xadaa ton todorxoi xariuunuudiiji ygehen baina.

C. Zimbeejev.

Partiiina aktiivai suglaan

Selenge. (Manai sobkoorrhoo, telefoonoor abtaba). Hajaxan, Selengiin partiiina aktiivai suglaan bolbo. Tus suglaanda xamtadaa 70 şaxuu xynyyd suglarba.

Preziidiymde, paartiiin aikoomoi biyroogoi çleengyyd, BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin delegaad nyxer **Sergeejev** ba busad hungagdaba.

Partiiina aktiivai suglaan bolbol Xyndete Preziidiymde, xyntyreltenei geeni, araduudai voozdь ba bagşa Staalin tyryylegeer BKP(b)-ein CK-ei politbiyrooji hungaba.

Tereenei hyyleer, BKP(b)-ein XVIII istoriiçeska sjeezdiin delegaad nyxer **Sergeejev** bolbol paartiiin XVIII sjeezdiin itooguud tuxai doklaad xebe.

Nyxer **Sergeejevei** doklaadai hyyleer, xamtadaa 12 xynyyd yge xelebe. Yge xelegşed bolbol paartiiin XVIII sjeezdiin togtoomzonuudiiji negen hanalaar haişaaxatai xamta, sjeezd bolbol kommuniizmiin xeregei tyleө, xyntyreltenei azana amagalan baidalai tyleө temeselde bideneriiji—kommuniistnuudiiji, partiiina bişe bolьşeviigyydiiji—byxii azalşadiiji zorigzuulna geze temdeglehen bainad.

Yge xelegşedei dunda: Ajuuşeejev (aimgyisedkoomol tyryylegşe) bolbol paartiiin XVIII sjeezdiin zarlagdahanhaa xoişo, manai aimagai azalşadai politiiçeske ba yiledberiiin debzeltenyyd ugaa jixeer urgahan baina, ede debzeltenyydee ulam saaşadanь byxezyylze, Staalinska gurbadugaar tabanziilei neremzete socialiis sorevnovaanida orolsozo, azalaigaa byxii halbarinuud deere ynder ilaltanuudiiji tuilaxa johotoibdi geze xelebe.

Myn, Selengiin MTS-iin direektoriiji politiiçeske talaar orologşo nyxer Zandaanov xadaa өөriingөө MTS-iin traktoriistnuudai ba byxii xydelmerişedei, sjeezdiin neremzete socialiis sorevnovaanida orolsozo, tuilahan amzaltanuudainь ba saaşadaa jabuulxa xemzeejabuulganuudaigaa tuxai togton xelce.

Aktiiv bolbol araduudai voozdь aguu jixe **Staalinda** elьgeegdexe bajarai telegraammiiji nerjeme aplodismeentnyyd doro abza, myn tereşelen BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin togtoomzonuudiiji haişaahan ba tereniiji xereg deerenь bejelyylxe tuşaa togtoomziiji negen hanalaar batalan abba.

C. DONDUKOOV.

Giitlerte ba Myssoliinide Ryyzvelьtiin poslaani

Nьjuu-Ioork, 15. Ryyzvelьt bolbol Giitlerte ba Myssoliinide poslaaniiin dorodursagdagşa teekstiiji toliilobo: „Taanar bolbol mynөө yjede byxii delxei deere xede millioon xynyyd xadaa şine dainai gy, ali byri xede xeden dainuudai urda yrgelziin ajuulda baihiijinь oilgoxo bezet geze bi naidanam. Iime ajuul, iime konfliiktiin bolzo bolxo jabadal xadaa AXŞ-gei aradaişji intereesyydiiji sexe dairana geeşe, bi bolbol ene aradai nerehee xeleze bainab, tereşelen byxii baruun polyşaariiin busad oronuudai araduudai intereesyydiiji dairana. Edener bygede bolbol jamarşji jixe dain bolxodonь, xerbee tere xadaa busad kontineentnyydeer xizaarlagdaaşji haanь, terenei xynde xyşerenь gansal mynөөnei bişe, myn udaadaxi yjiinxideer mederegdexe geze oilgono, Eneenei urdatee, bi bolbol politiiçeske ba ekonomiiçeska sociaalьna probleemenyydiiji, buu zebseg xereglengyigөөr, miirne argaar yregyliirovelxe gehen duradxaltaigaar, taanarta xandahan bainab. Zygөөr, sobiitinuudai jabasanь, bahal ajuul teeşe buu zebsegteigeer dugtaşalgada xyrgeze exilhen boloItoi. Xerbee ene metiin ajuulnuud yrgelzelxe boloo haanь, delxein jixenxi xubi xadaa handaralda oruulagdaxanь zailaşagyi geze xaragdana. Byxii delxei—oronuud-ilagşad, ilagd agşa oronuud ba neitraalьna oronuud xadaa jadaral yzexe baina. Delxei bolbol iime sydьbaagai pleennigenь zailaşagyi bolxo gehende etigexehee bi arsanab. Xarin, oirtood baigaa katasroofohoo өөhediingөө araduudiiji syleelelge bolbol aguujixe naacanuudai xytelberilegşedeinь zasagta geze xaragdana.

Hyylşiin faaktnuudiiji zolgyi zyilnyyd geze temdeglexe xeregtei. Jevroopodo gurban gyrenyyd, negenь Aafrikada, өөhediingөө zaviisima bişe baidaliiji tahalduulba. Daalьna Vostoogto baha nege zaviisima bişe orondoxi yrgen jixe daidanь zergelen huugşa gyrenөөrenь okkypiirovelegdebe. Medeeselnyyd bolbol, bidener tedeende etigexeş duragyi baixa bainabdi, busad, yşөө zaviisima bişe huugaa gyrenyydte esergyy agreessiin şinenyyd aaktnuud beledxegdeze baina geze batalna.

Өөriingөө oroniiji xamagaalxa bolhon, iime uşarhaa bişende, jamar negen praviitelьstvo bolbol өөriin gy, ali busad araduudiiji dainai aiibyxii ajuulnuudta oruulxa erxetei gy, ali tiixenь şuxala geze jynşji byxii delxein araduudiiji etigyylze şadaxagyi. Iime medyyigeteigeer vestypaalxadaa bidener, amerikaancuud xadaa, aihan jabadalai egoiizmiin mederelhee gy, ali өөdegyi hula deerehee xelene bişebdi. Iime medyyigeteigeer, bidenerei vestypaalhan uşar bolbol xysetei baihanai ba eb ejetei baixiiji byxii xyntyreltende xandahan goolos myn."

Saaşadaa, өөriingөө poslaani soo Ryyzvelьt bolbol ulasxoorondiin probleemenyydiiji miirne konfereence deere şiidxexiin argabaidalda etigengi baihanaa zaana. Gebeş, „xerbee, tereenei tuhada şiidxeberi gargaxiiji garantiirovalhan, naiduulganuudiiji erteenhee abaagyi haa, tere xadaa buu zebsegee orxixogyi baina geze batalan xeledeg ba asuudalnuudiiji miirneer yregyliirovelxe tuxai medyylegşe, tus gyrenei xandalgada xariuu geze medereze bolxogyi".

Ryyzvelьt bolbol Germaaniiin ba Itaaliiin praviitelьstvonuudta, dorodursagdagşa asuudaltaigaar xandana:

„Taanarai zebsegte xysenyyd xadaa dorodursagdagşa zaviisima bişe oronuudai: Finliaandiiin, Estooniiin, Laatviiin, Liitviin, Şveeciin, Norveegiiin, Daaniiin, Irlaandiiin, Fraanciin, Portygaaliiin, Ispaaniiin, Şveicaariiin, Lixtenşteiniin, Liyksembyyrgiin, Poolьşiin, Veengriiin, Rymiiniiin, Jygoslaaviiin, SSSR-ei, Bolgaariiin, Greeciin, Tyyrciin, Iraakiin, Saydiiin, Siiriiin, Palestiiniin, Jegiiptiin, Iraanai territoorido gy, ali edelze baigaa zyildenь dobtolxogyi gy, ali bulimtaran oroxogyi geze naiduulganuudiiji ygexөөr, taanar belen baina gyt. Iime naiduulganuud xadaa gansal mynөөderte bişe, myn tereşelen miirne argaar xododoo miir xangaxa byxii argabaidalnuudiiji xereglexiin tulada xyremөөr, udaan uta, jireedyin sagta xabaadaxa johotoi baina. Tiimehee, „jireedyin sag" gehen ygiiji minimaalьna yjede xabaadana geze oilgoxiiji duradxanab, xerbee uragşaa xolo xaraxaar bidenerei şiidee haa, terenei torşo soo adaganь 10 zilde gy, ali 25 zilde dobtoloxogyi jabadal garantiirovalagdaxa baina".

„Xerbee ene metiin garaantinuudai ygtөө haanь, poslaani soo xelegdene, zebsegzelgiiji effektiivneer baga bolgoxo ba delxein riinog deere oron byxende adii ysloovinuudiiji, tereşelen tere xadaa eneende şuxala materiaalnuud-serьjoo abxa garaantinuudiiji xangaxa zorilgotoi ulasxoorondiin xudaldaanai asuudalnuudiiji yregyliirovelxe xojor şuxaliin şuxala probleemenyydiiji miirne baidalda darii zybşeze bolxo baina". AXŞ-gei praviitelьstvo bolbol ede xelseenyydte xabaadalsaxaar belen baina. Ulasxoorondiin probleemenyyd xadaa miirne baidalda şinzelen yzegdexe ba zybşen xelsegdexe johotoi geze, poslaani soo dabtan temdeglegdene, gebeş, xerbee xelseenyydei urdanь xyse xereglelgiin ajuulai gy, ali dainai ajuulai tulaad baigaa haanь, tiime baidal baiza bolxogyi.

Ameerikiin Xolbooto Ştaaduudai prezideent g-n Frankliin Ryyzvelьtede

SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei tyryylegşe nyx. M. I. Kaliininai telegraammaj

Gospodiin prezideent,

Germaaniiin ba Itaaliiin praviitelьstvonuudta Tanai xandahan, blagoroodno urlaagai uşaraar, ynen zyrxenhөө amarşalxatai xamta, Tanda gynzegii soçyyvstviiji xelexenь ajatai joho geze toolonob. Tanai iniciatiiva xadaa bygedeniitiin miir saxixiiji ynexөөr xysegşe, Soveed Socialiis Sojuuzai araduudai zyrxendenь ton xaluun ootklig olono geze etigexedetnai bolxo baina.

Kaliinin.

ZURAG DEERE: Selengiin aimagai Zargalantiin somonoi kolxoozdundiin bolьniicede dezyyrne sestraa Danzaanova bolbol ybeşen xynei temperatuuriij xemneze baina.

FINLIAANDIDAXI BAIDAL

Finliaandi bolbol—jevropeiske xoito taliin oronuudai negeniinь bolno. Ene xadaa zyygeeree ba zyyn urduuraa SSSR-tei, baruun-xoiguuraa Şveecetei, xoiguuraa Norveegitei xile negetei, urduuraa Fiinske zaliivaar, baruugaaraa Botaniiçeske zaliivaar xiletei baina.

Oronoi territoorinь — 388,5 mianga şaxuu kvadraatna kilomeetr. Xynzoniinь— 3.738.000 xyn. Stoliiconь—Xelьsiinki goorod (anxanda Gelьsiingfoors baigaa). Finliaandida zize poseleeninyyd ylemze olon baina, tedenei oloniinь xyytorsko tiipiin jym. Ton jixenyyd gooroduud ysөөxen jym. Promiişlennostьdo (goltylebenь modonoi ba saarha— celliyloozno), tereşelen remeeslenyydte xynzonoi 15 proceentnь azalladag baina. Xynzonoi olonxinь (65 proceentnь) өөhediingөө azaliiji xydөө azaxiida xereglədeg.

Finliaandi bolbol SSSR-te Aguujixe Oktiaabrьska socialiis revoliyyciin bolhonoi hyylde, samostojaatelьna gyren bolzo togtohon baina. Eneenei urda tee caarьska Rossiin negen xubinь baihan jym.

Mynөө baigaa Finliaandiiin konstituuciin johoor, oronoi glavaanь prezideent bolno. Terenei medelde xuuli zasag baidag. Tereşelen, Verxoovno syydte ton jixe erxe ygtenxei.

Finliaandida iimenyyd politiiçeske paartinuud bii: kulaaçestviin ba zize pomeeşçigyydei dundahaa өөr teeşee storoonniguudiiji verbovaalagşa, agraarna paarti; jixe jixe bankiirnuud, promiişlenniguud ba pomeeşçigyydiiji negedxedeg nacionaalьna kaolicioonno paarti; nacionaalьna progressiivne paarti, terenei sostaavta ilangajaa zize byrzyazii ba inteliigeence orodog; Finliaandida baihan, şveedske promiişlenniguud, bankiirnuud ba pomeeşçigyydei intereesiiji xaruulagşa, aradai şveedske paarti; sociaal-demokratiiçeska paarti; „aradai patriotiiçeska xydeleөnei" faşiis paarti (lapyaasca geze nerlegdedeg) ba bişenyyd.

1937 onoi xojordoxi xaxadta exilehen ba nen tyryyşeer AXŞ, Aangli ba Fraancada delgerhen şine ekonomiiçeska kriizis bolbol Finliaandiiin azaxiin baidalda xyşer xyndөөr yzegdebe. Finliaandiiin xebielnyydei medeesehenei johoor, oron sooxi xydelmerigyişyyd bolbol 1939 onoi fevraalьda, xaraza yzexede, yngerhen zilei ene yjetei sasuulbal, 113 proceent urgahan baina. Saarhanai ba celliyloozno, ulasxoorondiin riink deere kriizisei xursadahantai daşaramduulan, finliaandska promiişlennostiiin gol şuxalanь bolxo, finliaandska saarhanai ba celliyloozno faabrikanuud bolbol өөhediingөө yiledberiiji ton jixeer bagadxaza baina. Şine kriizisei byxii xyşer xyndiijinь kapitaliistnuud bolbol xydelmerişen ba tariaaşanai niurgan deere aşadag baina.

Azalşanai azabaidalai xemzeende, finaansova kapitaalai dobtolgo bolbol proletariaadai talahaa ton jixeer urgaza baihan esergyyselgiiji asarana.

Tariaaşa azalşadai baidal, ilangajaa xyşer xynde baina. 1938 ondo, oron dotor, urda urda ziinyydeixihee ton baga urgasa xuriaagdaa. Pomeeşçigyyd ba kulaaguudaar ton xatuu şiryyneer eksploatiirovalagdaza baigaa tariaaşad bolbol gyrenhөө jamarşji tuhalamza abnagyi.

Giitlerovske Germaanitai alibolxoor ebtei, faşiizmda staavkiiji tabigşa, ton jixe reakcioonno byrzyaazii bolbol oron sooxi revoliycioonno byxii eliimeentnyydiiji xairagamgyi xeheene. Byrzyaziigaar yrgenөөr demzegdeze, faşiistnuud bolbol z asagai gazarnuudai popystiitelьstvoor, xydelmerişenei organizaacanuudai klyybyyd ba tipograafinuudiiji ebdene, antifaşiistnuudiiji alaxa xyrter, azalşa xyn zoniiji terrorizovaalna. Kommuniis paarti bolbol podpoolьdo oruulagdanxai. Finliaandiiin azalşad bolbol neteryy faşiis pogroomşçiguudiiji esergyysen byri jixe xyseteigөөr vestypaalna. Finliaandiiin obşçeestvenne hanal bodoliiji Germaanidaxi antisemiitske zakoonuudtai „solidaarna bolgoxo" jabadaliiji tuilaxa gehen fiinske faşiistnuudai hedelge bolbol zebyyrxelei yrgen dolgiiji tatahan baina. Xelьsiinki ba bişenyyd gooroduudta maassova miitingnyyd bolzo, tende oraatornuud bolbol giitlerovske kannibaalnuudai izyveerstvodo kleimoo tabihan ba Germaanidaxi faşiis terroorol zeertvonyydte tuhalamza yzyyigiiji erihen bainad.

Xojor ziiei saad tee, 1937 onoi fevraalьda, Finliaandida prezideentske hungaltanuud boloo hen. Oron dotoroo, finliaandska praviitelьstviin jabuulhan reakcioonno kyyrsede ba gadaadiin poliitikiin talaar terenei germaanska orijentaacada aradai maassanuudai duragyitelge bolbol nacionaalьna kaolicioonno paartiiji xytelberilegşedei negen, johotoii reakcioneer-germanofiii, tere yjiin prezideent Svinxyvyyda gedegiiji unaltada xyrgehen baigaa. Prezideentiin poostdo, agraarna paartiiin iiider, baruunai ymeerenne deejatelь Kaiiioo gedeg hungagdaa hen. Finliaandiin mynөөnei praviitelьstviin jixenxi poostnuud xadaa agraarinuudta, sociaal-demokraaduudta ba progressiistnyydte xabaadadag baina. Premьjeer-miniistr Kajaander bolbol—nacionaalьna progressiivne paartiiji xytelberilegşedei negen myn.

Germaanska faşiizm bolbol Skandinaavska xaxad aralai oronuudiiji ba tedenertei xyrşe baigaa Finliaandiiji, өөhediingөө agressiivne plaanuudiiji zyyn xoito Jevroopodo bejelyylxiin tulada opoorno baaza bolgoxiiji, „jixe dainai" boloo haa, tereniiji, Germaaniiin serьjevoi baaza bolgoxiiji, SSSR-te dobtolgiin placdaarma bolgoxiiji oroldozo baina. Lapyaascuudiiji toirood negedxegdehen, Finliaandiiin faşiis organizaacanuudai eideb olon rooduud bolbol 1938 onoi xaxadta oron soo zebsegte vosstaani yrgexiiji hedehen baina.

Alaandska aralnuudiiji bexizyylxe tuxai Finliaadiiin ba Şveeciin soglaşeeni bolbol byxedelxein xebielei anxaraliiji xanduulhan baina. Ede aralnuudiiji bexizyylge bolbol Baltiiiska dalain basseinada, germaanska faşiistnuudai agressiivne hedelgede tuhalxa baina. Finliaandiin zarim zarim politiiçeske deejatelьnyyd bolbol Alaandska arxipelaagiiji bexizyylgiin aaktnuudiiji, germaanska agreesside esergyyselgiin arga şadaliiji şangadxaxa geze xaradag baixanь damzaggyi.

Lapyaascuudiiji „xoriigiin" haja bolhon istoori bolbol tereşelen xarakteerne baina. Obşçeestvenne hanal bodoloi ton xysetei baalalta doro, finliaandska praviitelьstvo bolbol 1938 onoi nojaabriiin hyylde, lapyaascuudai faşiis paartiiin deejatelьnostiiji xorixo bolhon baina. Gebeş, reakcioneernyyd ba germanofiiinyyd bolbol „Fiinske konstituuciin dyyxede taaramzagyi" geze ene togtoomziiji helgexe jabadaliiji verxoovno syydeer damzuulan tuilahan baigaa, tiin ene xadaa Finliaandiiin byxii xynzonoi dunda zebyyrxelei dolgiiji tatahan baina.

Fiinske aradai yrgen maassanuud bolbol faşiizmiiji esergyysen aktiivna vestypaalna. Finliaadiiin byxii bodoto demokratiiçeska eliimeentnyyd bolbol reaakciin ba faşiizmiin urdahaa esergyysen, niiteeree temesexiin tulada xamtarxiiji oroldono.

Fiinske ba germaanska neteryy faşiistnuudiiji esergyysehen, azalşadai duragyitelge urgaza baina. Xynzonoinь yrgen maassanuud bolbol miirei xysen tyges tulguuri ba xamagaalagşa—Soveed Sojuuztai dyte bolxiiji ba barisaatai bolxiiji erideg baina.

S. Alekseejev.

Xariuusalgata redaaktor R. BIMBAAJEV.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ. Центросоюзная 19. Телефон редакции: Редактора 3-44. Отв. секретаря — 3-23, сельхоз. отдел — 7-55, про мотдел — 5-07.

NKMP-iin tipograafi

GlavliitNº 660